

Sporteducatie floorball

Het bevorderen van een actieve leefstijl krijgt steeds meer aandacht in de Nederlandse samenleving en dus ook in ons vak. Het is ondertussen wel duidelijk dat het belang van bewegen groot is en dat het een bijdrage levert aan de kwaliteit van ons leven. Toch slagen we er niet altijd in om sport écht een plek te geven in onze maatschappij dat voorkomt dat jongeren vroegtijdig stoppen met sporten. De Amerikaan Daryl Siedentop (2004) heeft door middel van het concept sporteducatie laten zien dat we het (sport)gedrag van kinderen kunnen beïnvloeden.

Door: Jorg Andréé (floorball Academie Noord)

Sport Educatie Unit

Het concept Sport Educatie Unit (SEU) is ontwikkeld door de Amerikaan Daryl Siedentop (2004). Daryl Siedentop vindt dat je van de gymles een feest moet maken waarbij je de sportcultuur omarmt. Je creëert een

leerklimaat waarbij je leerlingen betekenisvol laat sporten. Siedentop verbindt dit aan een seizoengebonden programma (meerdere lessen), waar leerlingen aansluitend een aantal lessen als team met elkaar spelen. Uit onderzoek is gebleken (Siedentop, 2004) dat

leerlingen een positieve ervaring halen uit een langdurig sportgericht programma. Pas na meerdere lessen onder schooltijd (12-20 weken) ervaren leerlingen wat er nodig is om aan een sport te willen beginnen. Met deze sportlessen is het de bedoeling dat zij

Concept op Amerikaanse Highschools

1. Seasons / seizoenen	2. Affiliation / verwantschap	3. Formal competition / formele competitie
Het aanbieden van minimaal 12 tot 20 lessen van dezelfde sport.	Leerlingen worden ingedeeld in teams waar ze het hele seizoen mee samenspelen.	Er wordt gedacht vanuit een competitief concept.
<i>Leerlingen leren de sport kennen / dieper op de sport ingaan.</i>	<i>Leerlingen worden snel leden van een team.</i>	<i>Leerlingen moeten elke les zien als een competitie om de tegenstander te verslaan.</i>
<i>Docent bepaalt sporten, leerlingen kunnen kiezen welke sport zij willen gaan doen.</i>	<i>Verschillende niveaus door elkaar.</i>	<i>Oefenen met specifieke oefenvormen/spelvormen voor de wedstrijd.</i>
4. Culminating Event/ Afsluitend evenement (toernooi)	5. Keeping records/ records bijhouden	6. Festivity/Feest
Leerlingen werken naar een (eind) competitief toernooi toe als afsluiting van een SEU.	Leerlingen houden zelf het leerproces in de gaten door te evalueren en reflecteren na een les om hun doel haalbaar te maken.	De lessen worden gezien als een feest. Plezier en competitie staan voorop en er heerst een wederzijdse positieve afhankelijkheid.
<i>De lessenreeks wordt afgesloten met een eindtoernooi; sportdag, toernooi of landelijk toernooi.</i>	<i>Wat beter kan, wordt de volgende les aan gewerkt.</i>	<i>Leerlingen zijn sociaal verantwoordelijk voor elkaar.</i>
		<i>Lessen moeten als leuk worden gezien.</i>
		<i>Aankleding is belangrijk.</i>

Aankleding is belangrijk

in die weken als team vooruitgang boeken en daarom ook leren doelen te stellen. Zo worden leerlingen intensief betrokken bij hun eigen sportontwikkeling. In Amerika wordt dit concept veelal toegepast tijdens de gymlessen op de High Schools.

Toepassing SEU binnen een module floorball

De floorball Academie Noord heeft voor de verschillende doelgroepen in het onderwijs (PO/VO/vmbo) lessen ontwikkeld op basis van het SEU-concept. Voor dit artikel is er aan de hand van het concept Sport Educatie een lessenreeks floorball ontwikkeld voor de onderbouw VO. Deze lessenreeks bestaat uit acht lessen waarbij de laatste les een eindtoernooi is in de klas of op school. Daryl Siedentop geeft aan in zijn boek 'Sport Educatie Unit' dat er minimaal twaalf lessen moeten worden gegeven omdat er uit onderzoek is gebleken dat leerlingen dan sneller gaan sporten en zich bij een vereniging aan zullen sluiten. Het aanbieden van twaalf lessen, binnen dezelfde sportactiviteit, zal in ons onderwijssysteem niet snel voorkomen.

Vaak kiezen wij voor de breedte in ons sportaanbod waardoor er voor deze lessenreeks gekozen is voor acht aansluitende lessen. Het is aan de docent of je dit zo behoudt of dat je dit opknipt in twee keer vier lessen. De transfer die hierbij wordt gelegd tussen de technische en tactische principes binnen doelspelen zal de leerlingen helpen zich sneller te ontwikkelen.

De lessen zijn opgebouwd in de 'totaal-deel-totaal' en de 'deel-deel-totaal' methode. Het is belangrijk dat de leerlingen de sport floorball echt beleven daarom is er gekozen voor veel spelvormen en basisspelen als 3:3 en 4:4.

Zelfs de allereerste les zal bestaan uit een eindspel floorball. Zo zullen de leerlingen enthousiast worden gemaakt voor de sport (beleving) en kan er gelijk worden gekeken welke (sport)problemen er ontstaan tijdens het spel. Hier kan de docent op inspelen en dit gebruiken voor een vervolg. Daarnaast kunnen leerlingen een eerste nulmeting maken als team zodat ze gericht kunnen werken aan hun floorballontwikkeling.

De leskaarten kunnen worden gebruikt door docenten als begeleidingsinstrument. Het >>

Voorbeelden van leskaarten uit de lessenreeks VO: Leskaart 1 - Introductie

Introductie

De komende zeven lessen gaan jullie bezig met Floorball waarin je als team de doelstelling krijgt om je te ontwikkelen in het spelen van Floorball. De achtste les zal er een eindtoernooi plaatsvinden in de klas of binnen de school. Naast de rol van speler zal je ook een rol als tijdwaarnemer, scheidsrechter en/of coach gaan vervullen. Elke les worden er leskaarten aangeboden met opdrachten waarmee je zelfstandig met het team aan de slag kan gaan. De leskaarten zijn voorzien van codes voor didactische aanwijzingen of een ander toepasselijk filmpje die je kunt scannen met de app Layar. Succes !

Opdracht

Download gratis de Layar app.
Scan met je smartphone of tablet deze leskaart en bekijk het filmpje.
Vul het teamformulier in.
Maak je klaar voor het spelen van een eindspel Floorball.

Contact:

j.andree@pl.hanze.nl

Leskaart 4 - Warming-up 'veroveren en verdedigen'

Spelthema 1: Individuele stick –en balbehandeling en 4: Individueel en gecombineerd passeren (samenspelend) gericht op scoren

Organisatie

- Je werkt in je eigen team (4 vakken)
- Alle leerlingen hebben een stick en een bal
- Er worden twee leerlingen als aanvaller gekozen; zij hebben alleen een stick.

Opdracht

1. Veroveren

Dribbel/Drijf met je bal door de zaal en zorg dat je deze dichtbij je houdt
Twee leerlingen zonder bal proberen een bal te veroveren
Wanneer je een bal hebt veroverd mag je deze behouden
Zodra je je bal kwijt bent moet je zelf proberen weer een bal te veroveren

2. Uitschakelen

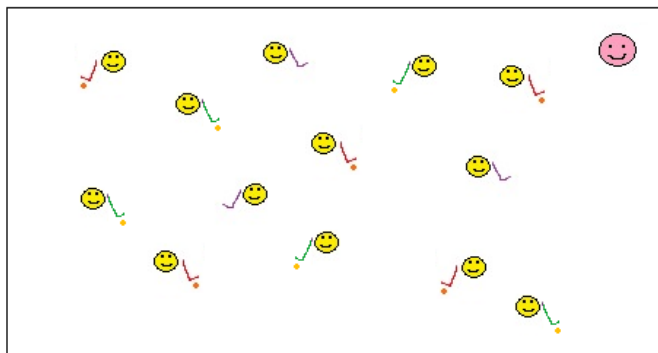
Dribbel/Drijf met je bal door de zaal en zorg dat je deze dichtbij je houdt
Twee leerlingen zonder bal proberen ballen te veroveren
Wanneer je bal is veroverd leg je deze op een afgesproken plek aan de kant
Als je geen bal meer hebt ga je ook meehelpen te veroveren

Wie houdt het langste stand?

Didactische aanwijzing en regel

Je kunt de bal afschermen met je stick maar ook met je lichaam > Draai met je rug naar de tegenstander zodat de bal voor je is en de tegenstander achter je. De stick mag niet tussen de benen om de bal af te pakken.

!
!

!

geeft richting aan de invulling van je lessen. De leerlingen werken vanaf de eerste les in teams en zullen de acht lessen samenwerken om als team beter te worden. Elke les krijgen de teams een leskaart waarop de opdracht, organisatie en een aantal regels staan weergegeven. De leerlingen kunnen hier vervolgens mee aan de slag. Naast de leskaarten zijn er ook stappenplannen en kijkwijzers die zelfstandig gebruikt kunnen worden voor meer diepgang.

Waarom werken we middels een SEU-concept?

Om kinderen beter floorball te leren spelen is het naast een actieve rol als speler ook

goed om leerlingen in een andere rol te plaatsen. Dit vergroot het inzichtelijk leren (leerproces) en daarnaast krijgt de leerling een compleet beeld van de sport. *Bewegen en regelen* (ensceneren) vindt plaats in de rol van speler/deelnemer en als scheidsrechter of coach. Het ervaren en goed kunnen toepassen van die verschillende rollen is de essentie van een SEU. In ons onderwijssysteem krijgt het leren van leerlingen een steeds grotere mate van zelfsturing om zo goed mogelijk te kunnen inspelen op de veranderende (sport) maatschappij. Leerlingen moeten de tijd krijgen om 'goed' in aanraking te komen met een sport (floorball), om zo een doordachte keus te maken voor de toekomst. Op deze

wijze worden ze voorbereid op een leven lang actief deelnemen aan de sportmaatschappij.

Toepassing digitalisering in ons onderwijs

Voor deze lessenreeks maken we (als extra) gebruik van de applicatie Layar. In een snel veranderende wereld waarin de digitalisering zijn intrede doet binnen ons vak, willen we als floorball Academie Noord inspelen op deze kansen. Wij hebben de link gelegd tussen de app Layar en ons vakgebied. Op deze manier kunnen we leerlingen een sportbeleving aanbieden die aansluit bij het SEU-concept. Leerlingen (en docenten) kunnen door middel van een tablet of smartphone gebruik maken van de app Layar. Elke leskaart kan worden gescand door middel van de app. Op de tablet of smartphone komt vervolgens bijvoorbeeld een foto in beeld, een filmpje, digitale stappenplannen of kijkwijzers. De foto's kunnen betrekking hebben op handenplaatsing van de stick, lichaamshouding of een sfeerimpressie van de sport floorball. De filmpjes zijn ontworpen door

Leskaart 4.2 - Eindspel**Opdracht**

Speel als team samen en probeer de tegenstander te verslaan.

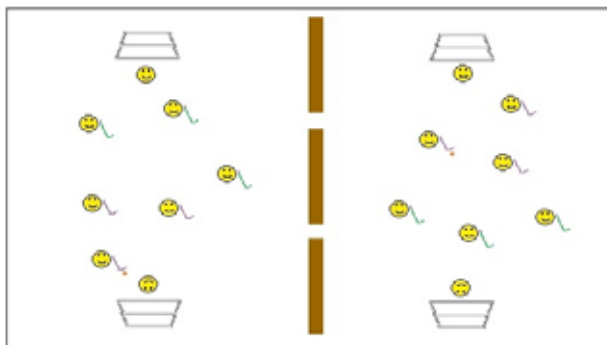
Om de 1 a 2 minuut wordt er gewisseld (Rol: tijdwaarnemer)
Na 10 minuten spelen wordt er gewisseld van teams
Alle teams spelen één keer tegen elkaar
De score wordt door een medeleerling bijgehouden

Extra insceneringrol: Co-Scheidsrechter

Twee leerlingen zijn scheidsrechter en allebei moeten ze op twee spelregels letten welke van te voren worden afgesproken met de docent.

De scheidsrechters staan elk aan de zijkant van een helft.

*Zie kijkwijzer: *Scheidsrechter*

- Zorg bij het scannen dat heel de pagina in beeld is anders wordt deze niet herkend.
- Wanneer je een foto, kijkwijzer of stappenplan wilt bekijken moet je de afbeelding wat langer aanraken tot dat het in groot beeld komt.

Ontwikkeling van lessen foorball bij jou op school?

Ben je na dit artikel enthousiast over de sport foorball en de digitale ontwikkeling van het materiaal, dan kun je contact opnemen met de foorball Academie Noord. Wij helpen jou en je leerlingen binnen het PO en VO graag verder in hun sportieve ontwikkeling. Zo kunnen we met elkaar laten zien dat sport uitdagend is en een bijdrage leveren aan een 'leven lang genieten van sport'.

Het ontwikkelde materiaal voor het PO en VO is mede tot stand gekomen door studenten van de ALO Groningen. Ik dank hierbij Arenda Wolting en Ernst Bouwman.

Jorg Andree, is docent aan de ALO, Hanzehogeschool in Groningen

Jorg Andree, is docent aan de ALO, Hanzehogeschool in Groningen

de foorball Academie Noord en hier wordt precies in laten zien hoe je een bepaalde handeling moet doen zoals passen, schieten en keepen. Elke leskaart heeft dan ook zijn eigen foto's, filmpjes, stappenplannen en kijkwijzers die passen bij het spelthema en het behandelde onderwerp.

Voor leerlingen is dit een leuke, leerzame en interactieve manier om zelfstandig bezig te gaan met de eigen ontwikkeling. Voor de docenten geeft dit extra ruimte in het begeleiden van de verschillende teams. Je kunt als docent snel de teams aan het werk zetten en op maat bedienen. De leerlingen kunnen een keuze maken uit de leskaarten om te gaan werken aan een bepaald thema. De instruc-

ties worden verzorgd door het lesmateriaal en de docent kan extra kennis meegeven waar dat nodig is.

Het materiaal dat te zien is via de app kan alleen worden aangepast door de foorball Academie Noord en dit zal dan ook gebeuren wanneer dit nodig is. Er kunnen bijvoorbeeld nieuwe foto's en filmpjes worden toegevoegd zodat de veroudering tegen wordt gehouden.

Tips

- Kies bij het downloaden voor de gratis app Layar.
- Zorg dat je het materiaal op papier hebt uitgedraaid.